

ГЕНДЕРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО ПОРТРЕТУ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

(Михайленко Н.В., асистент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти)
Бердянський державний педагогічний університет, Бердянськ, Україна

Гендерне питання – актуальна проблема сьогодення, яка стала предметом обговорення широкого кола громадськості як на національному, так і міжнародному рівнях. Це пояснюється значним зростанням кількості випадків порушення прав та свобод особистості, дискримінації та жорстокого поводження, зокрема відносно представниць жіночої статі.

Вагома роль у реалізації політики гендерної рівності належить фахівцям із соціальної роботи. Здатність розпізнати прояви гендерної нерівності та дискримінації на індивідуальному чи інституціональному рівнях, впливати на формування свідомості населення у напрямку толерантності, взаємоповаги, соціальної справедливості, протистояння гендерним установкам і стереотипам, тобто сформованість гендерної компетентності фахівця із соціальної роботи – запорука демократичного реформування соціальної політики держави та успішного утвердження ідеї гендерної рівності у суспільстві.

Необхідність підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи до реалізації ідеї гендерної рівності у професійній діяльності, складові гендерної компетентності проаналізовано у працях О. Бойко, С.Гришак, А.Москальова, В.Нікітіна, В.Ярської.

Під гендерною компетентністю особистості слід розуміти знання, вміння, навички, опосередковані її індивідуально-психологічними гендерними характеристиками (маскулінність/фемінінність, гендерна ідентичність, гендерна роль, гендерні установки та стереотипи), що зумовлюють взаємодію з особами різної статі на засадах гендерної рівності [3].

І. Мунтян визначає гендерну компетентність як професійно важливе новоутворення особистості, що має у своєму складі три основних компоненти: 1) предметно-змістовний; 2) операціонально-діяльнісний; 3) особистісно-професійний. Предметно-змістовний компонент включає в себе знання основ гендерної теорії, сучасних тенденцій та проблем гендерного розвитку суспільства, особливостей гендерної соціалізації, законодавчих актів, які регулюють питання гендерної рівності. Операціонально-діяльнісний компонент визначається як оволодіння фахівцем певним інструментарієм для виконання ним функцій професійної діяльності, пов'язаних з упровадженням гендерної рівності (навички діагностики рівня сформованості гендерної культури, здійснення гендерного аналізу, організації заходів на гендерну тематику). Особистісно-професійний компонент передбачає усвідомлення фахівцем власної позиції у сфері гендерного питання, самопізнання своєї особистості з урахуванням гендерної ідентичності, здатність будувати життєві стратегії та моделі, що націлені на активізацію власних ресурсів для самореалізації в особистому та суспільному житті, професійній діяльності [1].

Отже, гендерна компетентність як складова портрету сучасного фахівця із соціальної роботи набуває особливої значущості в процесі реалізації ідеї гендерної рівності. Вона вимагає від фахівця не лише відповідного обсягу знань з гендерної тематики та професійних навичок, але й високого рівня розвитку аналітичних вмінь, тобто критичного стилю мислення, що дозволяє приймати правильні рішення при вирішенні проблемних питань та надавати якісні соціальні послуги населенню, впроваджуючи ідею гендерної рівності.

Література

1. Бондарчук О. І., Нежинська О. О. Психологічні умови формування гендерної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів: монографія / О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська. – К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. – 180 с.
2. Жінки. Мир. Безпека: Інформаційно-навчальний посібник з гендерних аспектів конфліктів для фахівців соціальної сфери / Колектив авторів. – Київ, 2017. – 172 с.
3. Синякова В. Б. Підготовка майбутніх соціальних працівників до гендерного виховання молоді / В. Б. Синякова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. – Випуск 21: збірник наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. – С. 154-161.